

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Totaaloverzicht per programma

De begrote baten en lasten zijn als volgt over de diverse programma's verdeeld:

(de financiële analyses zijn opgenomen in de beleidsbegroting)

Programmaplan begroting 2022 (x € 1.000)			
Programma's	Baten	Lasten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	717	3.470	-2.753
1 Veiligheid	25	2.073	-2.048
2 Verkeer en vervoer	188	3.414	-3.226
3 Economie	499	801	-302
4 Onderwijs	536	3.527	-2.992
5 Sport, cultuur en recreatie	427	6.134	-5.706
6 Sociaal domein	10.343	37.578	-27.235
7 Volksgezondheid en milieu	6.932	7.757	-825
8 Bouwen, wonen en gronden	2.709	2.658	51
Algemene dekkingsmiddelen	57.810	810	56.999
Overhead	679	11.836	-11.157
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	0	38	-38
Resultaat voor bestemming	80.863	80.095	768
Mutaties in de reserves:			0
0 Bestuur en ondersteuning			0
1 Veiligheid			0
2 Verkeer en vervoer			0
3 Economie		155	-155
4 Onderwijs	163	41	122
5 Sport, cultuur en recreatie	125		125
6 Sociaal domein		30	-30
7 Volksgezondheid en milieu			0
8 Bouwen, wonen en gronden			0
Totaal mutaties reserves	288	226	62
Resultaat na bestemming	81.151	80.321	830

Totaaloverzicht baten en lasten

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	83.604	86.174	80.095	78.700	76.774	75.563
Baten	85.969	86.413	80.863	78.989	77.451	76.640
Saldo voor bestemming	2.365	239	768	289	677	1.077
Mutaties reserves						
Lasten	2.403	346	226	226	226	226
Baten	2.144	1.394	288	376	453	410
Saldo na bestemming	2.106	1.286	830	439	904	1.261

Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

De ramingen zijn gebaseerd op bestaand beleid. Bedragen (zowel de baten als lasten) zijn niet meerjarig geïndexeerd. De baten met betrekking tot belastingen en heffingen zijn voor 2022, waar mogelijk geïndexeerd met het percentage BBP (bruto binnenland product) van 1,6%. Bij het bepalen van de loonkosten is rekening gehouden met (verwachte) cao afspraken.

Programma 0 - Bestuur en ondersteuning

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	15.511	16.189	16.154	15.570	15.182	14.980
Baten	59.272	60.484	59.206	57.776	57.560	57.571
Saldo voor bestemming	43.761	44.295	43.052	42.207	42.378	42.592
Mutaties reserves						
Lasten	1.906	-	-	-	-	-
Baten	1.197	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	43.052	44.295	43.052	42.207	42.378	42.592

Programma 1 - Veiligheid

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	1.919	2.073	2.073	2.119	2.179	2.179
Baten	8	25	25	25	25	25
Saldo voor bestemming	-1.911	-2.049	-2.048	-2.095	-2.154	-2.154
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-1.911	-2.049	-2.048	-2.095	-2.154	-2.154

Programma 2 - Verkeer en vervoer

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	3.410	3.551	3.414	3.361	3.147	3.144
Baten	190	194	188	188	188	188
Saldo voor bestemming	-3.219	-3.357	-3.226	-3.173	-2.960	-2.956
Mutaties reserves						
Lasten	248	100	-	-	-	-
Baten	348	373	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-3.119	-3.084	-3.226	-3.173	-2.960	-2.956

Programma 3 - Economie

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	1.001	874	801	1.661	1.596	743
Baten	875	583	499	1.394	1.329	488
Saldo voor bestemming	-126	-291	-302	-267	-267	-255
Mutaties reserves						
Lasten	205	155	155	155	155	155
Baten	40	35	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-291	-412	-457	-422	-422	-410

Programma 4 - Onderwijs

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	2.960	3.476	3.527	3.646	3.865	3.852
Baten	350	614	536	536	536	554
Saldo voor bestemming	-2.609	-2.862	-2.992	-3.110	-3.329	-3.298
Mutaties reserves						
Lasten	9	61	41	41	41	41
Baten	5	188	163	251	328	285
Saldo na bestemming	-2.613	-2.735	-2.870	-2.900	-3.042	-3.054

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	6.321	5.839	6.134	5.814	5.751	5.685
Baten	436	271	427	232	232	232
Saldo voor bestemming	-5.885	-5.568	-5.706	-5.581	-5.519	-5.453
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	55	146	125	125	125	125
Saldo na bestemming	-5.830	-5.422	-5.581	-5.456	-5.394	-5.328

Programma 6 - Sociaal domein

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	40.090	38.107	37.578	36.394	35.695	35.654
Baten	12.254	9.625	10.343	9.438	9.388	9.388
Saldo voor bestemming	-27.836	-28.481	-27.235	-26.957	-26.308	-26.266
Mutaties reserves						
Lasten	30	30	30	30	30	30
Baten	37	117	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-27.829	-28.394	-27.265	-26.987	-26.338	-26.296

Programma 7 - Volksgezondheid

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	7.608	12.650	7.757	7.650	7.710	7.690
Baten	6.792	11.315	6.932	6.927	6.927	6.927
Saldo voor bestemming	-817	-1.335	-825	-723	-783	-763
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	262	366	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-555	-969	-825	-723	-783	-763

Programma 8 - Bouwen, wonen en gronden

x € 1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	4.784	3.414	2.658	2.485	1.648	1.636
Baten	5.792	3.301	2.709	2.473	1.268	1.268
Saldo voor bestemming	1.008	-113	51	-12	-380	-368
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	200	169	-	-	-	-
Saldo na bestemming	1.203	56	51	-12	-380	-368

Incidentele baten en lasten

x €1.000

Nr.	Progr.	Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Baten						
1	2	Beschikbaar stellen middelen uit bijdrage Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân	6	6	6	6
2	8	Resultaat grondexploitatie	952	682	151	159
<u>Onttrekkingen aan de reserves</u>						
A	4	Reserve onderwijshuisvesting basisonderwijs	163	251	328	285
C1	5	Reserve recreatie en toerisme	125	125	125	125
Totaal incidentele baten			1.246	1.064	610	575

Lasten						
3	0	Introductie en scholing nieuwe raadsleden	15	-	-	-
4	0	OWO Bedrijfsvoering Kwaliteitsborging zaakgericht werken	67	-	-	-
5	0	Informatiebeveiliging	30	-	-	-
6	0	Incidentele lasten OWO t/m 2024	22	22	22	-
7	0	Kosten inkoop snippers houtkachel	7	-	-	-
8	0	Ziekteverzuim Corona	50	-	-	-
9	0	Deelname Friese Projectenmachine	12	19	-	-
10	0	Formatie carrousel omgevingsdomein	32	32	-	-
11	0	Inhuur verkeersdiensten	25	-	-	-
12	0	Tijdelijke formatie programmamanager	30	-	-	-
13	0	Tijdelijke formatie bestuursondersteuning/trainee	60	-	-	-
14	0	Tijdelijke formatie informatiebeveiliging en privacy	62	38	-	-
15	0	Inhuur projecten	86	57	-	-
16	0	Tijdelijke formatie projecten	30	-	-	-
17	0	Tijdelijke formatie projectcommunicatie	67	67	-	-
18	0	Tijdelijke formatie heronderzoeken Werk en Inkomen	40	40	-	-
19	0	Inhuur adviseur verkeer	30	-	-	-
20	0	Tijdelijke formatie Sociaal Domein-Versterken en professionaliseren van de toegang	150	150	75	-
21	1	Aanvulling oudejaarsactiviteiten	6	-	-	-
22	2	Beeldkwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2021-2025 (BKP)	200	200	-	-
23	3	Detailhandelsbeleid	25	-	-	-
24	3	Inhuur adviseur veenweiden	10	-	-	-
25	6	Ontwikkelagenda leefbaarheid-Dorpsregisseurs	60	-	-	-
26	6	Geweldig Gorredijk-inhuur	38	38	38	-
27	6	Inhuur Werk en Inkomen Wet Inburgering	60	60	-	-
28	7	Ontwikkelagenda duurzaamheid-Uitvoeringsprogramma energietransitie	106	-	-	-
29	8	Inhuurcapaciteit Invoering Omgevingswet	270	-	-	-
30	8	Geweldig Gorreljik-projectkosten	17	-	-	-
31	8	Ontwikkelagenda leefbaarheid-Woonplannen per dorp	10	-	-	-
<u>Dotaties in de reserves:</u>						
C2	3	Reserve recreatie en toerisme	155	155	155	155

B	4	Reserve huisvesting speciaal onderwijs	41	41	41	41
D	6	Reserve verbouw dorpshuizen	30	30	30	30
Totaal incidentele lasten			1.842	948	361	226

Totaal incidenteel resultaat			-596	116	250	349
-------------------------------------	--	--	-------------	------------	------------	------------

Toelichting Incidentele baten en lasten

Reserves

A. Reserve huisvesting basisonderwijs (Begroting 2022)

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de kosten van basisonderwijs. De begrote lasten worden afgezet tegen het te ontvangen bedragen uit het gemeentefonds. De begrote uitgaven zijn hoger dan de begrote baten. Dit leidt tot onttrekkingen uit de reserve.

B. Reserve huisvesting speciaal onderwijs (Begroting 2022)

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de kosten van speciaal onderwijs. De begrote uitgaven zijn lager dan de begrote baten uit het gemeentefonds. Dit leidt tot dotaties aan de reserve.

C. C1 en C2 Reserve recreatie en toerisme (Begroting 2022)

De baten (toeristenbelasting) worden aan deze reserve toegevoegd en de lasten (kosten van recreatie) wordt aan deze reserve onttrokken. Doel is egalisatie van de kosten.

D. Reserve verbouw dorpshuizen (Begroting 2022)

Het dorpshuizenbeleid is gebaseerd op het uitgangspunt dat elk dorp beschikt over een openbare accommodatie voor sociale- en culturele activiteiten. Het doel van deze reserve is het dekken van de gemeentelijke bijdrage in de kosten van verbouwing van dorpshuizen.

Baten

1. Beschikbaar stellen middelen uit bijdrage Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Fryslân (Perspectiefbrief 2021)

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moeten de ontvangen subsidies worden vrijgegeven. Dit betreft een bijdrage van de ROF voor de jaren 2021-2025.

2. Resultaat grondexploitatie (Perspectiefbrief 2021)

Betreft het verwachte resultaat op grondexploitatie plus een dekking voor de rente van de kapitaalverstreking en de dekking voor de gemaakte uren ontwikkeling, projecten, uitvoering en beheer.

Lasten

3. Introductie en scholing nieuwe raadsleden (Perspectiefbrief 2021)

In het verkiesingsjaar 2022 zijn er extra uitgaven in verband met de introductie en scholing van de nieuwe raad.

4. OWO- Bedrijfsvoering Kwaliteitsborging zaakgericht werken (Perspectiefbrief 2021)

Voor het zaakgericht werken is in 2022 eenmalig € 200.000 nodig. Hiervan wordt 1/3 deel (€ 66.667) doorbelast naar Opsterland.

5. Informatiebeveiliging (Perspectiefbrief 2020)

Om de dienstverlening verder uit te breiden en tegelijkertijd de beveiliging van data en persoonsgegevens te kunnen garanderen is voor 2022 een extra budget van € 30.000 opgenomen.

6. Incidentele lasten OWO t/m 2024 (Perspectiefbrief 2020)

Ontwikkelingen op het gebied van WOZ-taxaties, E-depot, applicatiebeheer, inhuur DIV, informatiebeveiliging, opleiding en certificering hebben (naast een structureel effect)ook een incidenteel effect van € 22.000 voor de jaren 2022 t/m 2024.

7. Kosten inkoop snippers houtkachel (Begroting 2021)

Voor de houtkachel aan de Wetterwille in Gorredijk moeten extra houtsnippers ingekocht worden.

8. Ziekteverzuim Corona (Begroting 2021)

In verband met Corona is voor 2022 een budget van € 50.000 voor inhuur personeel derden opgenomen.

9. Deelname Friese Projectenmachine (Perspectiefbrief 2021)

De Friese Projectenmachine (FPM) moet zorgen voor het ontwikkelen van meer en betere Friese projecten, die met succes een beroep kunnen doen op Europese middelen. Het is een samenwerking tussen provincie, gemeenten, kennisinstellingen, bedrijfsleven, clusterorganisaties en IPF. Het budget betreft de financiering van de werkorganisatie. Deze werkorganisatie ondersteunt bij Europese subsidieaanvragen. De provincie draagt de eerste drie jaar het grootste deel van de kosten (50-60%). De gemeenten betalen gezamenlijk de rest (40-50%). Na twee jaar wordt de FPM geëvalueerd en kan besloten worden over structurele deelname (en bekostiging).

10. Formatie carrousel Omgevingsdomein (Begroting 2021)

Bij de begroting 2021 is voor 3 jaar een tijdelijk budget van € 31.500 beschikbaar gesteld voor knelpunten binnen het omgevingsdomein.

11. Inhuur verkeersdiensten (Begroting 2021)

De toename van betrokkenheid van inwoners, de participatie en initiatieven zorgen voor meer verkeersgerelateerde vraagstukken. Om deze vraagstukken adequaat te behandelen is inhuur van extra expertise noodzakelijk. Voor 2022 is er een budget van € 25.000 beschikbaar. Zie ook de toelichting van 19 voor een aanvulling van dit budget.

12. Tijdelijke formatie programmamanager (Begroting 2021)

Voor de organisatie ontwikkeling is ondersteuning door een programmamanager nodig € 30.000 (2022).

13. Tijdelijke formatie bestuursondersteuning/trainee (Begroting 2021)

Dit budget in 2022 is voor een bestuursondersteuning/trainee € 60.000

14. Tijdelijke formatie informatiebeveiliging en privacy (Begroting 2022)

Om een kwaliteitsslag te maken op het gebied van informatie beveiliging en privacy (wetgeving) is tijdelijk (2 jaar) extra formatie en een extra inhuur budget noodzakelijk. De totale kosten bedragen € 61.500 in 2022 en € 37.500 in 2023.

15. Inhuur projecten (Perspectiefbrief 2021)

Dit budget betreft de inhuur van een projectleider. Het aantrekken van de woningmarkt en het faciliteren van initiatieven uit de dorpen heeft geleid tot een groot aantal woningbouwinitiatieven. Daarnaast lopen er een aantal projecten die veel capaciteit vragen van de eigen projectleiders. Om deze woningbouwprojecten tot uitvoering te kunnen brengen is extra capaciteit nodig.

16. Tijdelijke formatie projecten (Perspectiefbrief 2021)

Voor 2022 is € 30.000 incidenteel budget beschikbaar. Bij project MFA De Tynje is, vanwege verschil van inzicht over de te hanteren werkwijze, adviesbureau Synarchis ingeschakeld. Daarnaast is een onafhankelijke procesbewaker aangesteld.

17. Tijdelijke formatie projectcommunicatie (Perspectiefbrief 2021)

Tijdelijk budget voor 2022 en 2023 voor de inzet van een medewerker projectcommunicatie. Deze ondersteunt de strategische projectcommunicatie maar wordt ook breder in de organisatie ingezet (ondersteuning taalcoaches etc).

18. Tijdelijke formatie heronderzoeken Werk en Inkomen (Perspectiefbrief 2021)

Er is voor 2022 en 2023 € 40.000 budget beschikbaar om formatie in te zetten voor heronderzoeken bij uitkeringsgerechtigden. Heronderzoeken dragen bij aan uitstroom van uitkeringsgerechtigden, en het beter inzichtelijk krijgen van het klantenbestand en het verhogen de rechtmatigheid van verstrekte uitkeringen.

19. Inhuur adviseur verkeer (Perspectiefbrief 2021)

De toename van betrokkenheid van inwoners, de participatie en initiatieven zorgen voor meer verkeersgerelateerde vraagstukken. Om deze vraagstukken adequaat te behandelen is inhuur van extra expertise noodzakelijk. Voor 2022 is er een budget van € 30.000 beschikbaar.

20. Tijdelijke formatie Sociaal Domein-Versterken en professionaliseren van de toegang (Perspectiefbrief 2021)

Samen met inwoners en ketenpartners wordt gebouwd aan een inclusief Opsterland, waar inwoners samen- en zelfredzaam zijn en zelfstandig, gezond en veilig kunnen wonen. Dit wordt onder meer gerealiseerd door het verder professionaliseren van de organisatie, het verbeteren van de werkprocessen, het analyseren en duiden van data, het verbeteren van de inkoopondersteuning en het verbeteren van de toegang. Hierdoor worden uitgaven teruggebracht en worden betere stuurgegevens ontwikkeld. Dit is noodzakelijk voor het realiseren van de forse bezuinigingsopgave in het sociaal domein. Voor 2022 en 2023 is er € 150.000 incidenteel budget beschikbaar en voor 2024 € 75.000.

21. Aanvulling oudejaarsactiviteiten (Begroting 2021)

Het budget voor het organiseren van oudejaarsactiviteiten in de verschillende dorpen is voor 2022 incidenteel opgehoogd met € 6.300.

22. Beeldkwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2021-2025 (BKP) (Perspectiefbrief 2021)

Uit de laatste inspectie is naar voren gekomen dat het areaal verhardingen er op plaatsen onvoldoende bijligt. Op deze plekken zijn schadebeelden geconstateerd die conform de verwachte levensduur van de betreffende wegvakken niet zijn voorzien. Deze schades zijn voornamelijk aangetroffen op de wegen in het westen van de gemeente (veengronden) en zijn gerelateerd aan de lange droge periodes van de afgelopen jaren. Voor het aanpakken van deze schades zijn met het vaststellen van het Beeldkwaliteitsplan aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Vanaf 2022 zijn de beschikbare middelen jaarlijks structureel met € 200.000 verhoogd. Aanvullend wordt in 2022 en 2023 incidenteel € 200.000 geïnvesteerd.

23. Detailhandelsbeleid (Begroting 2021)

Incidenteel budget van € 25.000 voor 2022 voor de inhuur van extra capaciteit binnen economische zaken.

24. Inhuur adviseur Veenweiden (Begroting 2021)

Voor 2022 is een budget van € 10.000 voor externe inzet van een veenweideadviseur opgenomen. We trekken hier samen op met de veenweiden gemeenten.

25. Ontwikkelagenda leefbaarheid-Dorpsregisseurs (Begroting 2021)

Dorpsregisseurs ondersteunen dorpen bij nieuwe initiatieven en het contact met de gemeente, dit betreft een pilot die in 2022 afloopt.

26. Geweldig Gorredijk-Inhuur (Perspectiefbrief 2021)

Voor de uitvoering van het programma Geweldig Gorredijk, zowel voor de ambtelijke inventarisatie van projecten en inspanningen als ook voor de uitkomsten van Dorpsdialoog, is een programmteam nodig dat verantwoordelijk is voor de realisatie. Voor de invulling van het programmteam zal voor de rollen communicatie en programmamanagement ondersteuning (PMO) extern ingehuurd worden omdat de eigen organisatie daarvoor geen capaciteit kan leveren.

27. Inhuur Werk en Inkomen-Wet Inburgering (Perspectiefbrief 2021)

Met de totstandkoming van de wet inburgering is er destijds voor gekozen om voor de uitvoering van deze wet jaarlijks flexibel hierop in te huren. Om aan de wettelijke verplichtingen die per 1 januari 2022 van kracht zijn te kunnen voldoen is voor de uitvoering van de huidige wet inburgering en de nieuwe wet inburgering extra inzet nodig. Naast het investeren in inkooptrajecten voor leerroutes waar onder taalkundigheid vragen de inburgeraars ook begeleiding naar werk.

28. Ontwikkelagenda duurzaamheid-Uitvoeringsprogramma energietransitie (Perspectiefbrief 2019)

De gemeente Opsterland wil in 2035 energieneutraal zijn, hiervoor zijn ontwikkelagenda's vastgesteld. Energietransitie is daarbij een belangrijk onderwerp. Hiervoor is in 2022 een budget van € 106.000 opgenomen.

29. Inhuurcapaciteit Invoering Omgevingswet (Perspectiefbrief 2021)

De invoering van de Omgevingswet vraagt een aanzienlijke inzet van uren van medewerkers van met name het team samenwerken. Die uren zijn niet zonder meer beschikbaar. De uren die nodig zijn voor het uitvoeren van reguliere taken zullen worden ingevuld door externe inhuur.

30. Geweldig Gorredijk-Projectkosten (Begroting 2021)

Voor het project Geweldig Gorredijk (regiodeal) is voor 2022 een budget van € 17.000 voor projectkosten opgenomen.

31. Ontwikkelagenda leefbaarheid-Woonplannen per dorp (Perspectiefbrief 2019)

Voor de realisatie van de ontwikkelagenda leefbaarheid is voor 2022 € 10.000 opgenomen, bedoeld voor woonplannen per dorp. Wanneer er sprake is van (aantoonbare) behoefte (goed onderbouwde plannen voor woningbouw) wordt in gezamenlijkheid met betrokkenen gekeken naar de wijze waarop tegemoet kan worden gekomen aan de vraag naar woningen. Er wordt ondersteuning geboden bij het opstellen van plannen ten behoeve van dergelijke initiatieven.

Uiteenzetting financiële positie

Balans

x €1.000

Geprognosticeerde balans 2021 tot en met 2024 (ultimo)					
Activa	2021	2022	2023	2024	2025
<u>Vaste activa</u>					
Immateriële vaste activa	1.052	1.008	964	920	876
Materiële vaste activa	57.338	57.000	57.000	57.000	57.000
Financiële vaste activa	17.829	14.906	11.566	7.803	4.418
Totaal vaste activa	76.219	72.914	69.530	65.723	62.294
<u>Vlottende activa</u>					
Voorraden	539	500	500	500	500
Uitzettingen <1 jr	8.696	8.500	8.500	8.500	8.500
Liquide middelen	6.245	6.000	6.000	6.000	6.000
Overlopende activa	5.452	5.400	5.400	5.400	5.400
Totaal vlottende activa	20.932	20.400	20.400	20.400	20.400
Totaal activa	97.151	93.314	89.930	86.123	82.694

Passiva	2021	2022	2023	2024	2025
<u>Vaste passiva</u>					
Eigen vermogen	25.364	25.602	26.370	26.659	27.336
Voorzieningen	8.367	8.012	7.660	7.364	7.058
Vaste schulden	44.400	40.600	36.800	33.000	29.200
Totaal vaste passiva	78.131	74.214	70.830	67.023	63.594
<u>Vlottende passiva</u>					
Netto vlottende schulden	1.138	1.100	1.100	1.100	1.100
Overlopende passiva	17.882	18.000	18.000	18.000	18.000
Totaal vlottende passiva	19.020	19.100	19.100	19.100	19.100
Totaal passiva	97.151	93.314	89.930	86.123	82.694

EMU-Saldo

De begroting is opgesteld conform een stelsel van baten en lasten.

Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investerings tellen

bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het EMU-saldo van onze gemeente voor 2022 komt uit op positief € 580.000, wat betekent dat in EMU-termen de inkomsten groter zijn dan de uitgaven.

Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden is gesteld op 0,4%. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

x
 €1.000

Berekening EMU-saldo					
	2020	2021	2022	2023	2024
1 (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	238	768	289	677	1.077
2 (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	- 382	-44	-44	-44	-44
3 (+) Mutatie voorzieningen	- 355	- 352	- 296	- 306	-361
4 (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-39	-	-	-	-
6 (-) Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	304	460	37	415	760

Reserves

x € 1.000

	2021				2022			2023	2024	2025
	primo 2021	bij	af	ult. 2021	bij	af	ult. 2022	ult. 2023	ult. 2024	ult. 2025
Algemene reserve										
Buffer	7.500	-	-	7.500	-	-	7.500	7.500	7.500	7.500
Vrij besteedbaar	9.605	4.006	1.800	11.811	-	-	11.811	11.811	11.811	11.811
Totaal algemene reserve	17.105	4.006	1.800	19.311	-	-	19.311	19.311	19.311	19.311
Bestemmingsreserves										
Org doelstellingsfonds	342	-	-	342	-	-	342	342	342	342
Onderhoud wegen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderhoud verharding BKP	-	248	248	-	-	-	-	-	-	-
Huisv basisonderwijs	4.117	-	188	3.929	-	163	3.766	3.515	3.187	2.902
Huisv speciaal onderwijs	438	61	-	499	41	-	540	581	622	663
De Treffer	263	-	-	263	-	-	263	263	263	263
Recreatie en toerisme	487	155	125	517	155	125	547	577	607	637
Verbouw dorpshuizen	85	30	-	115	30	-	145	175	205	235
Zwembad Bakkeveen	37	-	-	37	-	-	37	37	37	37
Riolering	86	-	-	86	-	-	86	86	86	86
Komplannen	141	-	144	-3	-	-	-3	-3	-3	-3
Invoering omgevingswet	157	-	-	157	-	-	157	157	157	157
Coronakosten egalisatie	-	349	-	349	-	-	349	349	349	349
Totaal bestemmingsreserves	6.153	843	705	6.291	226	288	6.229	6.079	5.852	5.668
Totaal reserves	23.258	4.849	2.505	25.602	226	288	25.540	25.390	25.163	24.979

Voorzieningen

x € 1.000

	2021				2022			2023	2024	2025
	Primo 2021	bij	af	ult. 2021	Bij	af	ult. 2022	ult. 2023	ult. 2024	ult. 2025
Voorziening wethouderspansioenen	4.329	25	135	4.219	25	135	4.109	3.999	3.890	3.781
Voorziening strategisch personeelsplan (SPP)	149	-	36	113	-	32	81	49	17	-
Voorziening latente belastingen (VPB)	-	10	-	10	-	-	10	10	10	10
Voorziening onderhoud sportvelden	-	55	-	55	55	-	110	165	220	275
Voorziening onderhoud rioleringen	1.770	226	598	1.398	226	452	1.172	946	720	494
Voorziening beheersplan kunstwerken	1.199	257	258	1.198	257	457	998	798	597	397
Voorziening onderhoud gebouwen	382	681	672	391	681	534	538	685	832	979
Voorziening begraafrechten	411	90	-	501	80	-	581	651	711	761
Voorziening nog uit te voeren werken	127	-	-	127	-	66	61	61	61	-
Totaal voorzieningen	8.367	1.344	1.699	8.012	1.324	1.676	7.660	7.364	7.058	6.697